

NEREYE GİDİYORUZ?

Her şeyin yaratıcısı olan Tanrı yarattıklarının önemini ve değerini biz insanoğlundan daha iyi bilmektedir. Bizler O'nun bilme erdeminden yoksun olduğumuz için kimi yarattıklarını daha değerli, kimilerini ise daha değersiz görebiliyoruz.

Bu kusurumuz nereden kaynaklanıyor?

Şüphesiz ki, çıkarlarımız bizi kusurlu hale getiriyor.

Tanrının yarattığı insana, yine onun yarattığı her şeyi, kurban ediyoruz. Yine O'nun yarattığı dine; O'nun yarattığı insanı kurban ediyoruz. Yani Tanrı'ya iman ederek yaşamayı önemsiz görüp, Tanrı adına bizim ürettiğimiz bir takım kuralları, uygulamaları Tanrı'dan daha fazla kutsuyoruz. Bizim ürettiklerimiz böylece daha değerli hale geliyor. Hristiyan ortaçağ karanlığına doğru yolculuk yapmayı "Dinle" aydınlanma olarak görüyoruz. Aklın ışığında ancak O'na erişebileceğimiz söylendiği halde akli dışlayan yöntemlerle saadete ereceğimizi sanıyoruz.

Niçin "Akletmiyoruz?"

"Eğer aklınızı çalıştırırsanız anlarsınız" diyen Musa'ya kulaklarımız niçin tıkalı? "Allah, akıllarını kullanmayanların kalpleri üzerine manevi pislikler yağdırır." Uyarısından niçin habersiz yaşıyoruz?

Bizim öğrendiklerimizle yetinmemiz gerektiğine dair kulaklarımıza fısıldayanın ilahi ses olduğuna nereden kanaat getiriyoruz?

Kendi akli ve zihni ile düşünmeyenlerin yolculuklarında gidecekleri doğru yönü nasıl bulacaklarını varsayıyoruz? Yolculuk kendi başına değerli şüphesiz... Fakat nereye gidiyoruz?

Akalemler kendi rotasını aklın ve bilginin ışığında, insan kalabilmek soylu düşüncesiyle, geleceğe insanca sözler ve birikimler bırakmak isteyenlerin yazdığı, düşündüğü, birlikte yol aldığı dergi olma hevesiyle sizleri selamlıyor.

akalemler

- Selim TUNÇBİLEK
"Han Duvarları Üzerine Farklı Bir Okuma"
- Yüksel Gazioğlu
"Anne Özlemi"
- Selçuk ŞAMİL
"Sandal Delik"
- Beste Bekir
"Yaratıcılığa Giden Yolda Melankolinin Rolü"
"Yanardağ Senfonisi"
- Burhan KALE
"Yıldızlar Gözlerimde "
- Işık TEKİN
"Nietzsche'nin Gözyaşlarıyım"
- Esra Duyar
"Kanyon"
- Pınar ALKIŞ
"Sağır Zamanlar"
- Selin Meriç ÜNAL
"Sonsuz Kaynak Sevgi"
- Kübra ERBAYRAKÇI
"Nefretin Ardında"
- Enes CAHAN
"Hak Benim"
- Kurtuluş ÇELEBİ
"Har"
- Ayşe POLAT
"Gönüle Perde İnmesin"

HAN DUVARLARI ÜZERİNE FARKLI BİR OKUMA

Selim TUNÇBİLEK

Sanat eserini değerlendirebilmek için insan zihninin ön yargılardan arınmış olması gerekir. Bu arınma sağlanmadığı sürece değerlendirme yapan, birey, eleştirmen kim olursa olsun eser üzerine odaklanmak yerine zihninde varlığını sürdüren önyargıların eserdeki izini sürmekten kendini kurtaramaz.

Edebiyat metinlerini ele alan inceleme ve eleştirilerde asıl beklenti, eserde yer alan motiflerin “nasıl” işlendiklerini belirlenmesi ve o motiflerden yola çıkarak eserin yorumlanmasıdır. Eserde yer alan motiflerin ise özde bireysel yaşanmışlıkla birlikte, esasta; kültürel temeline inilerek dilin işaret ettiği anlam ve bağlam derinliklerine ulaşılabilmesidir. Eleştiri metinleri ise eleştiri ve incelemeye konu asıl metnin bu derinlikte kavranmasına katkı sunmalıdır. Şayet eserler üzerine eğilen metinler bundan yoksunsa o eseri ele alan yazıya ve düşünceye şüphe ile yaklaşmak gerekir. Bu bizim bu yazımız için geçerlidir. Metne böyle yaklaşmak zihni dinç ve tetikte tutarak eleştirmenin düştüğü tuzaklara düşmekten de okuru korur. Yaşanmışlık hissi oluşturan eserler ise yazıldıkları dönemin ruhunu da içinde taşırlar. Onu bulup çıkarmak yine eleştirmene düşer.

Nietzsche, *“Kabuk değiştirmeyen yılan ölür. Aynı şekilde düşüncelerini değiştirmesine engel olunan kafalar da öyle.”* Demektedir. Bu sözün gerçeklikle ilgisi göz ardı edilemez.

Kaldı ki anlamın ne denli değişken olduğu görüşünü ileri süren ünlü yapışökümcü teorisyen Derrida'nın tezlerine göre; *“Dil, anlam tutarsızlığı ve kaymalarının silinemez izlerini taşır.”* Ve *“Böyle bir çelişki karşısında hiçbir analiz yöntemi metnin yorumu açısından her-*

hangi bir otorite iddiasında bulunamaz.” cümleleriyle bizi de cesaretlendirmektedir. Metin okumalarında farklı yöntemlerin olduğu ilgisinin malumudur. Şöyle ki; Gürsel Aytaç'ın *“Edebiyat bilimini kültür bilimi içinde saymak, estetik dilsel gösterge süreçlerini tarihsel kültürel farklılık alanları içinde görmeyi gerektirir.”*¹ Görüşü de bu çizgide düşüncemizi destekler mahiyettedir.

Mehmet Kaplan elbette ki edebiyat dünyamız için önemli bir kimlik ve kişiliktir. Onun bu kişiliği göz önünde bulundurularak **Faruk Nafiz Çamlıbel**'in *“Han Duvarları”* şiirini bizde kendi birikimlerimize göre okumak istedik. Mehmet Kaplan gibi ilmi ciddiyeti son derece kabul görmüş bir şahsiyetin aynı eseri ele almış olmasından ötürü çekinmeden konuya yaklaşmanın zorluğunu da biliyoruz. Fakat derdimiz Mehmet Kaplan hocayı eleştirmek değil. *“Han Duvarları”*'nin anlaşılması için daha önceki okumalardan farklı bir okuma çerçevesi oluşturmak niyetindeyiz. Burada ileri süreceğimiz görüşler aslında Mehmet Kaplan Hocanın düşüncelerine ilave olarak ta okunabilir. Bizce öyle okunmalıdır. Okur bizim ileri sürdüğümüz kavram ve algıyı kabul eder veya reddeder. Bu okurun kendi süzgecinden geçirerek yapacağı bir iş. Burada asıl olan *“Han Duvarları”* şiirinin, bizde olduğu gibi her okurda, ayrı ayrı oluşturduğu duygu ve anlam bütünlüğüdür ve okurun kendince yüklediği anlamdır. Biz sadece her okur gibi şiirin içinde yer alan kelime ve onların ürettiği motiflerden yola çıkarak yorum ve düşünceler ileri sürebiliriz.

¹ Gürsel Aytaç, Karşılaştırmalı edebiyat bilimi, sf: 133.

“Cumhuriyet Devri Türk Şiiri” adlı kitabında **Mehmet Kaplan** hocanın bu şiiri yanlış yorumladığı veya okuduğu iddiasında değiliz. Kitabın konu bütünlüğü çerçevesinde yazıldığı, birbirini takip eden şiirlerinde buna göre seçildiği, dolayısıyla Hocanın en başta şiirleri seçerken bu paralelde konuları ele alacağı, bütünlük arz eden kitabın ilk yazılardan ve açıklama metinlerinden anlaşılıyor. İstanbul ve Ankara merkezli bir bakış açısını eserine dayanak yaptığı görülüyor. “Taşra” olarak gördüğü ise İstanbul yani Osmanlı hayat nizamından Anadolu’ya bakışı yansıtıyor. “Cumhuriyet’ten önceki Türk Edebiyatında Anadolu, ancak batıdan gelen realizm cereyanının tesiri altında, uzak-tan ve kısmen görülebilmştir.”² Derken devamında ise

“Bu şiirde biz, İstanbullu bir şairin, Anadolu gerçeği ile ilk temasının içinde uyardığı akisleri görürüz.”³

Ana düşüncesi ile aslında Anadolu’nun cumhuriyetle birlikte görülmeye başlandığı düşüncesinden hareketle seçimler ve okumalar yapıyor. Oysa edebiyatımızın en güçlü şahsiyetlerinin yüzlerce yıl süren İstanbul’a yönelik eleştirileri göz ardı ediliyor. Payitaht ve Anadolu ikilemi edebiyatımıza sinmiş bir kavramdır. Olaya her merkezin kendi zaviyesinden baktığı ise ayrı bir gerçektir. Merkezi çoğunlukla ve genellikle taşradan gelenlerin oluşturduğunu da unutmamak gerekir.

Şiirin asıl metin olarak değerlendirmesi çok az bir yer tutarken neredeyse anlam üretimi Tevfik Fikret, Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Mehmet Akif, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Köroğlu, Rıza Tevfik, Yunus gibi şairlerin düşünce ve şiir anlayışlarıyla kıyaslamalar yapılır.

yor. Hatta Servet-i Funun ve II. Meşrutiyet ve Fecr-i Aticilerin şiir üsluplarıyla anlayış değişimlerine değinir. Bütün bu değerlendirmeler özünde Mehmet Kaplan’ın kafasında oluşturduğu Anadolu gerçekliğine kapı aralayacağı için kıymetli görülür. Oysa bize göre “Han Duvarları” şiiri yalnızca bu bağlamda değerlendirilecek bir şiir değildir. O nedenle “Han Duvarları” şiiri yeni bir yoruma ihtiyaç duymaktadır. “Han Duvarları” şiirinin yansıttığı derinlik Mehmet Kaplan’ın ileri sürdüğü tezlerden daha tarihidir. Şairin yaşadığı dönemi, toplumsal zemini ve bireysel yaşamışlığın ötesinde genel ahvali yansıtan bir şiirdir. Elbette bu şiirle ve

şairle “Memleket edebiyatı” yaklaşımının edebiyatımızda yer edindiğini göz ardı ediyor değiliz. Bu çizgiyi yalnızca “taşranın” veya “halkın” edebiyata dâhil edilmesi olarak görmediğimizi de söylemek istiyoruz.

Mehmet Kaplan da “Han Duvarlarını” değerlendiren; “Asıl olan Maraşlı Şeyhoğlu’nun koşmasıdır. Bütün şiir adeta onu kucaklamak, ona bir çerçeve teşkil etmek için yazılmış gibidir. ‘Han Duvarları’nda birçok mısralar Maraşlı Şeyhoğlu’nun koşması için

hazırlık yapmak ve onu değerlendirmek maksadıyla yazılmıştır. ... Maraşlı Şeyhoğlu bu coğrafyanın ruhudur.”⁴ Açıklamalarıyla zaten konunun nasıl görülmesi gerektiğine dair yeterli ipuçları sunuyor.

Faruk Nafiz “Han Duvarları” şiirini ilk olarak 1925 yılı Ocak ayında “Türk Yurdu” dergisinde yayınlamıştır. Bu şiirin ne zaman yazıldığına dair bir bilgimiz olmamasına rağmen eser ve yazarın hayatı bazı ipuçlarını vermektedir. Kitapta Mehmet Kaplan Hoca her ne kadar; “Faruk

² Mehmet Kaplan, Cumhuriyet Devri Türk Şiiri, sf:9.

³ Mehmet Kaplan, Cumhuriyet Devri Türk Şiiri, sf:10.

⁴ Mehmet Kaplan, Cumhuriyet Devri Türk Şiiri, sf:8

Nafiz, bu şiirini 1923 yılında Kayseri'ye öğretmen olarak giderken, yolda edindiği intiba ve ilhamlarıyla yazmıştır⁵.” Dese de, Faruk Nazif 1923 de değil 1922 yılının Mart ayında bu yolculuğu yapmıştır. Bu tarih önemlidir zira şairin içinde yaşadığı ve şiirin yazılma gerekçesini oluşturan toplumsal psikolojiyi hissetmesi ve yansıtması bağlamında çok çok önemlidir. Bu şiir, 1922 Mart ayı işinde soğuk bir gününde, Ulukışla'dan Kayseri'ye üç gün süren bir yolculuğu hikâye eder. Yüz kırk dizeden oluşan şiir Mesnevi üslubu ile 7+7=14'lük hece vezniyle yedi yüz yetmiş sözcükle meydana getirilmiştir.

Her şeyden önce bu şiir, bir dünya savaşı ortamı içinden, vatanın toprakları istila edilmişken, ortada gözler önünde cereyan eden manzaranın canlı tanığınca ve vatanın kurtuluşu henüz tamamlanmadan, 26 ağustos büyük taarruzdan önce yazılmıştır. Şiir nasıl okunursa okunsun şair o dönemi şiire konu ettiğini özellikle tasvirlerde ısrarla yansıtmaktadır. Şairin seyahati Mart 1922 tarihini gösterirken 30 Ağustos Büyük Taarruzdan sonra 11 Ekim 1922 tarihinde Mudanya mütarekesi ile filli Kurtuluş savaşımız bitmiş 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan antlaşmasıyla topyekûn sona ermiştir. Bilindiği üzere Cumhuriyet 29 Ekim 1923'de ilan edilmiştir. Yani şiirin “Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri” ile sağlam bir bağının olduğunu da iddia etmek bir hayli zordur. Bu kitaba şiirin alınması olsa olsa Cumhuriyetin taşrada yani Anadolu'da sahiple-nilmesinden olsa gerek.

Balkan harbinde şairimiz 13 yaşında ve toplumun yaşadığı sıkıntıları idrak edebilecek yaşıdır. Han Duvarları şiirini yazıldığı dönemlerde ise şair 24 yaşındadır. Bu süreç içinde devletin içine düştüğü durum, halkın yaşadığı her türlü acıların şairin ruhunda derin izler bırakması kaçınılmazdır.

Şiir kelimelerle inşa edilen bir sanattır. Şiirin adı “Han Duvarları”dır. “Han” kelimesi Türkçede sadece konaklama yapılan yer anlamına gelmemektedir. Han aynı zamanda bir unvan

olup, Osmanlı Padişahları bu unvanı kullanmışlardır. Han kelimesi eski Türk - Moğol topluluklarında “hükümdar”, “Ulu insan”, “Lider” anlamında kullanılmaktadır. Ve bu çerçevede bakıldığında şiirde beş kez “hudut” kelimesinin geçtiğini görüyoruz. Kelimenin beş kez şiirde tekrarının şair hafızasında derin izi olduğunun göstergesi sayılmalıdır. Duvar aynı zamanda sınırları belirleyen bir kavram. Yani hudut kelimesi ile anlam birlikteliği olan kelimelerden. Han bir mülk üzerinde oturursa “Han” olabilir. Şiirde kelimeler gündelik dilin işleviyle kullanılsa bile kelimelerin doğdukları kültürün içinde tarihi bir geçmişi ve anlamı vardır. Özellikle şiirde kelimeler o anlamlarını da okura hatırlatırlar. Han Duvarları şiirini okuduğumda ben bunu duyumsuyorum. Ve sarsılırım.

Şiirde “sarsıntı” kelimesi “*bir sarsıntı... Uyardım uzun süren uykudan;*” dizesinde geçiyor. Buradaki sarsıntı kanaatimizce soğuk bir iklimde uyuyan şairin yaylının sarsıntısı ile uyanması değil şairin benliğinde yaşadığı sarsıntıyı da imliyor ve şiire yüklüyor.

Han duvarları şiirini en çarpıcı yeri şüphesiz Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ın dizeleri. Lakin şiirin anlam derinliklerinin gizlendiği yer:

**“Bir deva bulmak için bağrındaki yaraya
Toplanmıştı garipler şimdi kervansaraya.
Bir noktada birleşmiş vatanın dört bucağı,
Gurbet çeken gönüller kuşatmıştı ocağı.
Bir pırıltı gördü mü gözler hemen dalıyor,
Göğüsler çekilerek nefesler daralıyor.
Şişesi is bağlamış bir lambanın ışığı
Her yüzü çiziyordu bir hüznün kırışığı.
Gitgide birer ayet gibi derinleştiler
Yüzlerdeki çizgiler, gözlerdeki çizgiler...”**

Bu bölümde şairin kullandığı bazı kelimelere dikkat çekmek istiyorum. “Deva”, “Bağrındaki yara” ve “Ayet” kelimeleri bizim şiiri nasıl yorumlamamız gerektiği konusunda ipuçları sunuyor. Faruk Nafiz burada bir handa toplanmış bağrında fiziki yaraları olan insanlardan söz etmiyor. Böyle olsaydı ayrı ayrı tasvirle ayrı ayrı nerelerinde bir ayara varsa ondan söz ederdi. Yaraya “deva” bulmak için kervansaraylarda toplanmaya da gerek yok. “*Bir noktada birleş-*

⁵ Mehmet Kaplan, a.g.e. sf:13

miş vatanın dört bucağı,” dizesi bize zaten bu devanın aslında toplumsal bir sorun olduğunu düşünmemizi istiyor. Burada “Bağır” vatan topraklarını simgeliyor. Ve şair bu toplanan insanların yüzündeki çizgileri ayetlere benzeterek onların her birine bir kutsilik yüklüyor. Şiir “ **Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları!..**” dizesiyle biter. Buradaki han kelimesi de tarihi derinliği yüklü bir anlamla zihnimizde canlanır. Şairin şiirin önemli dizelerinden birinde tasvir olarak “**Kar değil gökyüzünden yağan beyaz ölümdü.**” Diye ölümü çağrıştırmayı sınır boylarında şehadet şerbetini içen kahramanların hanlarda anılmalarına güçlü göndermelerle hatırlamaya yol açıyor.

Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış’ın şiirini eksen alırsak; “**On yıl var ayırım Kınadağ’ından / Baba ocağından yâr kucağından/ Bir çiçek dermeden sevgi bağından/ Huduttan Hudûda atılmışım ben**” demektedir. Balkan savaşları ardından birinci cihan harbi, devamında Kurtuluş Savaşıyla ortaya çıkan, “**Huduttan hududa atılmayı**” resmeden bu mısralar şiirin şahdamarını oluşturur. “**Bir çiçek dermeden sevgi bağından**” mısraı ise körpe, genç fidanlarımızı adeta Mehmetçiklerimize gönderme yapar. Anadolu insanı on yıl süren savaşlarda cepheden cepheye vatan savunması için kanını tüketmiş hudutlarda perişan halde ömür sürmekte ve şiir asıl olarak bunu resmetmektedir. Şair Faruk Nafiz, bu uzun ıstıraplı yılların tanıklığı altında şiirin yazmış ve bu tanıklığı Anadolu’yu seyahatte canlı gözlemlerle şiire dökmüştür. Özünde han duvarları şiiri bütün bir milletin yaşadığı olayların ve verdiği şanlı mücadelelerin epik bir destanıdır. Onu en diri hale getirense Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış’ın dizeleridir.

Kıymetli edebiyatçı, şair Mehmet Can Doğan “**şiirin bir oluş, bir de oluşum süreci vardır.**”⁶ Diyor ki doğrudur. Faruk Nafiz’in “**Han Duvarları**” şiiri bu süreci, yaylı bir arabada Ulukışla-Kayseri arası bir yolculuk esnasına dayanmış olsa da Anadolu’nun on yılı aşkın süren savaşlarla yaşanmış ıstıرابını, perişanlığını tasvir ettiği kanaatindeyiz.

ANNE ÖZLEMİ

Ve sonra!
Petunyalar geldi aklına,
Beyhude geçen ömre,
Güze inat,
Umutla, heyecanla...
Şiir ismarladı,
Fon eşliğinde kendine.
Gözleri buluta saklı...

Mevsim mi?
Mevsim, kimin umurunda,
Rengârenk yapraklar
konfeti olur,
Başından aşağıya...
Saçlarını okşar, yanaklarını;
Isınmak istercesine kendine.
Öyle işte...
Çoktandır gelmez kendine
Aklıyla, arası açık.

Hatır bilir, dost belledi
Bol telveli kahveyi,
-Alacağı olsun dedi;
Kılı kırk yarıp,
Kırk yılı, serdi yine önüne.
Lügatinde yoktu,
Saydıramadı bile,
Gelmişine geçmişine...

Sonra...
Pervasız yüreği coştı bi kere;
Doladı zülflerini,
Bıraktı hazanın, hoyrat eline,
Attı yardım, yara kendini,
Bir daha... bir daha...
Ve...
Annesini bekledi yine;
Ağlamak için.
Yaşı, yine Yedi...

Yüksel GAZİOĞLU

⁶ Mehmet Can Doğan, “Şiirin Yapısı-2”, Kayıp Kayıt edebiyat Kültür- Sanat, Sayı:03, Mayıs-Haziran 2021

SANDAL DELİK

Selçuk ŞAMİL

*"İnsan, hür doğmuş ama her yerde zincire vurulmuştur."
(Jean Jacques Rousseau)*

Ortalama bir insan, ömrü boyunca dünyanın çevresini yaklaşık üç defa dolaşacak kadar yürürmüş. Demek ki bakmak ile görmek farklı şeyler.

Dünyayı sadece yürümek değil keşfeden insanların bile mutluluğun parada pulda makamda şöhret ve şanda olmadığına aksine bunların insan hürriyetinin önünde engel niteliğinde bulunduğu inanan ve elinde fenerle gün ortası adam arayan Diyojen'in yanına gelmesi, bu dünyanın peşinden koşmayanın peşinden koştuğunu göstermez mi?

Bizler elimizle yani avuçtan tasımızla hiç su içmedik mi ya da eliyle su içen bir çocuk görmedik mi? Tahta çanaklarımızı fırlatıp atma zamanımız ne zaman gelecek?

İnsanoğlu bencilliğe mahkûm... Bu mahkûmiyetin sebebi yine kendisi... Kendini mahkûm etmek saçma görünse de sonuç ortada...

Bahçeye girenler önce çiçeklere kıyıyor... Abat etmeyi dert edinenler berbat ediyor çıkıyor bağı bostanı... Ruhun şad olsun ey Şeyhi... Bu noktada fazla kelam zülfü yâre dokunabilir, geçelim... Bu bağ bostan cümlesinden en fazla nasibini alan vasat ise sanat ve edebiyat bahçesidir...

Sanatçının bu bahçenin bağbanı olması eşyanın tabiatına uygun görünse de ne yazık ki rengârenk çiçeklere ilk kıyanlar onlar oluyor... O halde ortaya bir gerçek sanatçı bir de başka sanatçı ayrımı çıkıyor. Yahut adam sanatçı olmak istiyor lakin vermemiş Mabut neylesin Mahmut kabilinden kendini bilmiyor... Sandalda delik açıp duruyor, ya hu batıracaksın desen Hızır gibi addediyor kendini... Belki de bunun

üzerinde söz söylemek gerekir. Ancak bu sözler geleceğe söylenmiş sözler olacağından, bugün bu tarz sözler söylemek birçok tüccar-sanatçının ya da sanatçı-tüccarın tepkisini çekecektir... Olsun bundan korkumuz yoktur insan gerekirse hak bellediği yolda yalnız yürümesini bilen bir canlıdır...

Ne kadar yazar, ne kadar basar ve ne kadar satarsan o kadar sanatçı olduğun çıkarımını kabul eden varsa yanılıyor... Davulun sesi gürdür çok uzaklardan duyulur hem de lakin nihayetinde ney sesi değildir... Hasreti, acıyı ve gurbeti duyurmak için önce duymak gerektiğini bilendir sanatçı... Duymasan yaşamasan ve hissetmesen neyi anlatacaksın, neyi hissettireceksin eserinde... Nice ölü doğan eserlerle ortaya çıkanlar okurla sanatçıyı buluşturuyor gerçekte... Tabiri caizse bal dökülen bir şişenin içinde birbirini ezen karıncalardan biri olmanın dayanılmaz gafletinin yaşanmasına yol açıyorlar... Bunu gözlemlemek ise acı veriyor insana... Oysa sanatçı ne şişeye ne bala tamah edendir...

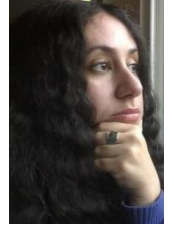
Mevlana'ya atfedilen hamdım, yandım, piştim, sözünün her zaman pişen tarafında olan hiç ham olduğunu kabul edemeyenlerin ne erbaini olacak ki... Yani neye erecek ki neyi sunsun... Badesi hep boş gezecek, diktiği elbiseyi sadece akıllı olanların göreceğini iddia edip duracak sonunda...

Ne acıdır ki en zengin birkaç ailenin, en fakir elli civarında ülkenin sahip olduğu sermayenin para unsurundan daha fazla servete sahip olduğu bir dünyada yaşıyoruz.

Ben demesem de bir gün biri çıkıp "Kral çıplak" demeyecek mi?

YARATICILIĞA GİDEN YOLDA MELANKOLİNİN ROLÜ

Beste BEKİR

Melankoli nedir? Halk arasında yalnızlığı tercih ve süregelen hüznün hâli ya da duygu dalgalanmaları şeklinde tanımlanabilecek olan melankoli, edebiyat için olumlu manada yaratıcılığı körükleyen önemli bir etkidir. Ne de olsa bir edebiyat eseri duyguların dışı vurumudur. O hâlde melankoliyi daha fazla irdelemek yerinde bir davranış olacaktır.

Romantik akımın Fransız temsilcisi **Victor Hugo** melankoliyi "hüzünlü olma mutluluğu" biçiminde tanımlar. Ona göre melankolizm karalar bağlamaktadır. Kafada karamsarca bir şeyler kurup bu kuruntularla beslenmektir.

ABD'li psikanalist **Irvin D. Yalom** "*Nietzsche Ağladığında*" adlı kitabında melankoliyi şu konuşma üzerinden açıklar:

"- Ya melankoli?

- Benim de kötü dönemlerim vardır.

Kimin yoktur ki? Ama beni ele geçirmiş değil. Onlar hastalığımdan değil, benim varlığımın bir parçası. İsterseniz şöyle diyelim; onlarla beraber yaşama cesaretini gösterebiliyorum."

Ünlü felsefeci **Arthur Schopenhauer** "*Seçkinlik ve Sıradanlık Üzerine*" isimli eserinde **Goethe**'nin melankoliye dair şu dizelerine yer verir:

*"Şiir ateşim çok sönüktü
İyi ile karşılaştığım sürece;
Hâlbuki bütün bir alev kesildi
Tehditkâr dumandan kaçıp*

kurtulduğumda.

*Nefis şiir gökkuşağına benzer
Ki ancak karanlık bir zemin üzerine çizilir,
Onun içindir ki şairin dehası
Zevk duyar melankoli unsurundan."*

İngiliz şair **William Shakespeare** ise "*Bir*

Yaz Gecesi Rüyası" adlı eserinde melankolinin sevenlerin kaderi olduğunu şu dizeleriyle ifade etmiştir:

"Melankoli nöbetleri, hayaller ve iç çekmeler,

Arzular ve gözyaşları zavallı âşıkların kaderi."

Melankoli, bazı ünlü edebiyatçıları ölüme kadar sürüklemiştir. Hayatlarının ne kadar ıstıraplı olduğuna dair notları dikkat çekicidir:

Virginia Wolf: "*Yaşamak neden böyle içler acısı, neden bir uçurumun yanı başından geçen daracık bir yol gibi?"*

Nilgün Marmara: "*Hayatın neresinden dönülse kârdır."*

Melankolikler dünya hayatının, samimiyetsiz insanların gösterişli yaşamların varlığından rahatsızdırlar. Onlara göre bu sürekli tekrar eden sahtelikler silsilesi, yaşamı dayanılmaz hâle getirmektedir. Bu nedenle de kendi kabuklarına çekilmek, ıssız ve derin dünyalarında yalnızlıklarıyla mutlu yaşamak onlara daha anlamlı gözükür. Gerçek yüzlerini görebildikleri sahte insanlarla bir araya gelmek istememeleri çok da şaşırtıcı olmasa gerek. Kendini bu dünyada hapsedilmiş gibi hisseden, duygularını dışı vuramayarak içinde tutan, hayata dair beklentilerini kaybetmiş, karamsar ve etrafındaki hayat tarzıyla çelişen şair ve yazarlar önce yalnızlığa kapılıp ardından ıstıraplar içinde melankoliye sürüklenmişlerdir.

Melankolik kişilikler, tarih boyunca dehanın, yeteneğin ve derinliğin bir göstergesi olarak kabul edilmişlerdir. **Aristo**, "*Neden, ister felsefede ya da politikada, ister şiir ya da*

sanatta olsun olağanüstü kişiliklerin hepsi melankoliktir?" diyerek dehalarla melankolikler arasındaki bağı sorgulamıştır.

Sabahattin Ali, sonradan Ali Kocatepe tarafından bestelenmiş "*Melankoli*" isimli şiirinde melankoliden şöyle söz eder:

*"Beni en güzel günümde
Sebepsiz bir keder alır.
Bütün ömrümün beynimde
Acı bir tortusu kalır.*

*Anlayamam kederimi,
Bir ateş yakar derimi,
İçim dar bulur yerimi,
Gönlüm dağlarda bunalır.*

*Ne kış, ne yazı isterim,
Ne bir dost yüzü isterim,
Hafif bir sızı isterim,
Ağrılar, sancılar gelir.*

*Yanıma düşer kollarım,
Görünmez olur yollarım,
En sevgili emellerim
Önüme ölü serilir...*

*Ne bir dost, ne bir sevgili,
Dünyadan uzak bir deli...
Beni sarar melankoli:
Kafamın içersi ölür.*

Bu anlattıklarımın ışığında anlaşılabilir olur ki; toplum hayatını sorgulayan, derin duyarlılık sahibi, sahte yüzlerden rahatsız, ince fikirli insanların ortak sıkıntısı ve aynı zamanda edebiyat ve sanat için bir katalizör görevi üstlenen melankoli ne yazık ki varlığını dünya döndükçe kaçınılmaz olarak sürdürecektir.

YILDIZLAR GÖZLERİMDE

Ben hiç şiir yazmadım,
Zaten okumayı da yeni söktüm,
Bir renkleri bilirim
Bir de yeşil elmanın tadını,
Yıldızlar ışıltar gözlerimde,
Duyunca sevdiğimin adını...

Ben hiç şehir görmedim,
Zaten sözle kurulur benim şehirlerim,
Bir göğsü pembe kuşları bilirim,
Bir de mahallenin muhtaçlarını,
Aynalar paramparça, yüzüm darmadağınık,
Sevdiğim gözlerimde tarar saçlarını...

Burhan KALE

YANARDAĞ SENFONİSİ

Akşamın saklı bahçesinde
soluğumu öpüyor
bir yalıçapkını

Ilık çiy esintisi
iç odalarım doluyor
titreterek gülistanımı

Düşlerimin kristal kapısı
destansı bir aşka aralanıyor

Girdabına çekiyor beni özlemlerim
koku burnumda ten sığınağım

Sıcak lav gölünde
ikinin bire eridiği
yanardağ senfonisi bu

İnleyen ezgilerle geliyor
huzurun rehaveti
bulutsu yatağına sarmaşıkların

Beste BEKİR

NİETZSCHE'NİN GÖZYAŞLARIYIM

Işık TEKİN

- Merhamet nedir Nietzsche?

NİETZSCHE:

Acımak, vicdan, merhamet... Bunların hepsi seni güçsüz kılar.

Kulak verin Shakespeare'in Atinalı Timon'una... Onu iyi dinleyin. Dinleyin ki onun gibi aciz bir duruma düşmeyin... Daha düne kadar dostlarıydı tüm düşmanları.

TİMON:

Dilerim görüp göreceğiniz en iyi ziyafet olsun bu!

Sizi gidi sözde dostlar sizi!

Duman ve ılık su; tam sizin şanınıza layık işte.

Timon'un son yemeği budur size.

Yıkayıp temizliyor işte kendini Timon.

Üstüne pul pul yapışan dalkavukluğunuzdan;

Savuruyor işte böyle suratınıza

Vıcık vıcık alçaklığınızı.

Herkesin laneti ile yaşayın, uzun uzun hem de;

Sizi sırtkan yapışkan, iğrenç sömürgenler sizi!

İnsanın yüzüne gülüp kuyusunu kazanlar,

Dost yüzlü kurtlar, tatlı dilli ayılar sizi!

Para budalaları, sofrasülükleri, iyi gün sinekleri!

Süklüm püklüm uşaklar, uçarı dumanlar, kalıplaş kuklalar!

Bütün hayvan ve insan hastalıklarına tutulascalar!

Ne o? Kaçıyor musun? Dur biraz; ilacını iç de öyle git!

Sen de! Sen de! Dur, para vereceğim, borç istemeyeceğim.

Ne o? Kaçış mı hep birden? Bundan sonra

Alçakları çağırmadan kurulmasın hiçbir sofras.

Yansın konağım! Atina yerin dibine batsın!

Bundan böyle Timon'un yüreğinde yeri olmasın

İnsanların, hiçbir insanın!

NİETZSCHE

Hiç kimsenin beni ezmesine müsaade etmem. Eğer biri bana bir taş fırlatıyorsa ben ona iki kez taş fırlatarak karşılık veririm.

Nehrin akan suyu bir kez akarak geçip gider. Öyle ise hayatımın döngüsü asla boyun eğmek olamaz. Aksine en kötü sözü çekinmeden ben söylemeliyim. Gerekirse eşyayı kırmaktan çekinmemeliyim. Yalnız kalmaktan korkmaktan sa yalnızlıkla düello yapacak gücü bulup yalnızlığı öldürmeliyim. Kendimden başka kaybedecek neyim olabilir? Ben izin vermedikçe beni kim yenebilir? Asla bir dostum, bir arkadaşım olmayacaksa kime merhamet göstermeliyim?

- Hayata Nietzsche.

- Tabii ki hayata...

Hayata mı? Hayat sadece alır. Oyunun sonunda herkes kaybeder. Çünkü ölür. Asla kazanamayacağım bir oyunda merhametli olmamı istiyorsun. Komik... Aptallık bu. Aksine gaddar bir insandan daha gaddar olmalıyım. Hiçbir zaman kızgınlığımı gizlememeliyim. Beni alt edecek bir güce ilk şamarı ben atmalıyım.

Elizabeth'e söylediklerimi hatırlıyorum da 'kader hatasızdır. Kader insanların hayallerini bulmak için umut ettiği yoldur.' Benim tatlı kardeşim. Umud etmek yerine vicdansızlığı seçtiğin için güçlüsün. Bu yüzden asla acınası bir kadın olmadın.

-Peki, niçin ağlıyorsun Nietzsche?

-Çünkü terk edildim.

Ve aptalım

Tanrı...

Niçin ağlıyorsun Nietzsche?

O at benim arkadaşım ve onun acı çekmesi beni ağlattı...

KANYON

Esra DUYAR

Duymaktan köşe bucak kaçtığı, sözlüğünden çıkardığı kelimenin fare kapanı gibi kiskacına alacağını bilmeden çerezini alıp televizyon karşısına geçti. Yorucu haftanın ardından nihayet birazcık tembellik yapabilecekti. Fare kapanındaki peynirin bu defa bu basit, masum istek olduğunu nereden bilsindi? Amaçsızca kanalları gezirken gezelim görelim programlarının birinde durdu. Sunucunun bunca iştahla ne anlattığına dikkat kesilmesiyle kulakları yanmaya başladı. Fındık boğazına takıldı. Dinlenmek üzere uzattığı bacakları gerilip zangır zangır titremeye başladı. Göğsünden trampete benzer bir gümbürtü yayıldı odaya. Keder, öfke ve özlem hücrelerinde kan niyetine gezmeye başlamıştı çoktan. Gözlerinden inmeye başlayan sağanak için artık geri dönüş yoktu. Boğulurcasına öksürürken çıkarmak istediği, boğazındaki fındık parçası değil de yedi bahar önce yaşadıklarıydı.

Hafta sonuydu. Altı sıkı mühendis arkadaş doğayı ve kendilerini keşfe çıkacaklar, doğanın onlara nasıl aynalık ve rehberlik ettiğini izlemenin doyumsuz keyfine varacaklardı. Çok yorulmuşlardı, hele de şu Japonlarla olan son projede. Adımlarını toprağa bastıkları ilk an doğa tüm nezaket ve misafirperverliğiyle onlara nefes ikram etti. Yaşayacakları enfes hafta sonunun müjdecisiydi o ilk nefes. Doğa her zaman hoş geldin der, güle güle demeyi bilmez, doğa hep yaşatırdı. Öldüren, yok eden, parçalayan insan eliydi. “Nefesi sayılıdır insan evladının.” Cümlesi tabi ki böyle bir yerde akıllarına gelemezdi.

Alabildiğince yeşilin dağ çiçekleriyle süslediği tepenin doruğuna hazzın doruğunu katık yaparak çıktılar. İyi ki geldik be, dedi Ümit. Şakalların, dostluğun neşeli havasını içlerine çeke çeke gülüyorlardı. Bunlar acayip bir ekipti. Tertip olmak için askerlik anılarına ihtiyaçları yoktu. Ümit'e çaktırmadan hazırlanacak şakalardan biri

de tepeye gelince çamurdan pastaya karahindibalar dikip “iyi ki doğduun tertiiip” diyecek olmalarıydı. O da gamzelerini doldurup güleç yüzüyle “ya oğlum ne âlemsiniz” diyecekti. Yokuşları kolaylardı böyle dostluklar. Öyle de oldu.

Tepeye geldiler.

Zirve de zirveydi hani. İnsan burada hissettiği hazzı sadece bedeni ile tanımlayamazdı. Doksan derecelik vadide aşağıda yeşillikler arasından salınan nehri görmek için yere dümdüz yatmalıydı. Aman ya Rabbi, bu nasıl ihtişamdı. Kimse-nin dikkatini olmayan bariyerler, “tehlikeli ve yasaktır” uyarı levhaları çekmedi. Niye çeksindi ki? Hayallerinden mi uydursunlardı, korkularından mı?

Aman ben de amma kem gözlüyüm, şunca güzelliğin içinde olmayana takıldım kaldım. Nerde kalmıştık? Ümit, pasta, karahindiba. Sahi Ümit nerede?

-Ayhan, Ümit'i gördün mü?

-Yok, kardeşim görmedim, diyecekti ki... Bu anın sıradan bir an olmadığını, açıklık bu tümsekte kimsenin gidecek yeri olmadığını saliseler içinde kavradılar. Birinin görünmemek için buhar olup uçması gerekirdi burada. Sadece birbirlerine bakıyorlardı. Zaman dondurulabilen bir şeyse o derin dondurucu kesin oradaydı. Erkekler tabi ki ağlardı ama onlar yaşadıkları şeyin, telaffuzu zor bir psikoloji terimi olduğunu nereden bileceklerdi? Fizik kuralları işleyen gerçek bir dünyada Ümit'in başına gelebilecek şey belliydi. Ama kimse ne gördü ne de bir “ah” işitti. Tepede yere uzanmış beş adamdan yayılan Ümiiiiit haykırışlarından çıkan fırtına oradaki tüm karahindibaları uçurmuştur.

İki saat sonra Mete, “kardeşim yapma bize bunu” diyebildi, beş uyurların ilk uyananı olarak. Ümiiiiit sedalarının yankılandığı vadi, daha önce hiç acıya ev sahipliği yapmamışlığın verdiği tepki

bilmezlikle suratlarına içine taş konmuş kartopu gibi geri yapıştırıyordu akislerini. Hepsi birer haykıran uyurgezerdi. Nefes nefese, nasıl başardıklarını bilmeden kurtarma ekiplerine ulaştılar. Halatları kaptığı gibi soluğu vadide aldı ekip.

Saliseler yıl oldu.

Görünürde, ağaç dallarında, suda kimse yoktu. Ama her yere bakamadılar. Ya Matematikleri çok zayıf olmalıydı ya da okumaları. İki yüz yetmiş beş metrelik vadinin bulunduğu beldede ekiplerin halatı yetmiş beş metreydi. Babam bir şeyi pahalı bulunca pazarlık ederken “yetmiş beşi anladık da iki yüzü ne oluyor” derdi. Gülererek. İnsan canı pazarlık malzemesi olabilir miydi?

Delireceklerini sandılar. Artık hepsi kâbusa uyanmış, erkekler ağların canlı ispatıydılar. Yergök zifiriye kıyam edince çalışmaya ara verdi ekip.

-E ne olacak şimdi?

-Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte destek isteyip ineceğiz, beklemekten ve dua etmekten başka çaremiz yok, çok üzgünüz.

O gece ettikleri dualar el ele tutuşsa ülkeyi baştanbaşa dolaşır herkesi korurdu. Yıldızlar ışık saçar mıydı bilinmez ama gözlerinden fıskıran çaresizlik ve öfke orayı yakmaya da, aydınlatmaya da yetiyordu.

Arkadaşlarına mı yansınlar, ismini henüz bilmedikleri mal gibi kalışlarını mı yaşasınlar yoksa ifade mi versinler, salya ve sümükleri gibi her şey birbirine karışmıştı. Herkesin bir en uzun gecesi vardı.

Cenaze sabahın ilk saatlerinde otopsi için hastaneye ulaştırıldı. Düne kadar adı Ümit olan beden bugün kibarca “cenaze” idi. Kabaca “ceset”. Merakla doktorun sunacağı raporu beklediler. Ağzının içine bakıyorlardı doktorun:

-Ümit Bey adım attığı ilk an kalp krizi geçirmiş ve ölüm düşmeden gerçekleşmiş. Kaslarında en ufak bir gerginlik yoktu. Yüzü mütebesimdi. Acı çekmediği için de “ah” dememiş. Siz de sesini duymamışsınız.

Bir insanın ağzından çıkan her harf nasıl bir sonrakiyle bunca iş birliği edebilir ve şaşkınlıktan mamul şimşek olup çakabilirdi boşlukta?

En büyük hayret; bir değil, iki değil, beş adamdan kimse nasıl şahit olmamıştı bunlara?

Altı gidip beş döndükleri, dönüp dönemediklerini bilemedikleri o günden beri duyanı, göreni mest eden “o kelime” o ve arkadaşları için hayatın palto gibi takılıp kaldığı bir çengeldi. Ümit hayatında bir kere tepe taklak olmuştu, onlarsa o sözcüğü her işittiklerinde...

Televizyon izlemek üzere oturduğu koltuktan savaş gazisi yorgunluğuyla kalkmaya çalıştı. Kumandanın kırmızı tuşuna basmadan göz ucuyla son kez bakıp, “etrafını çevirmişler” diyebildi hayıflanan dudaklarıyla. “Önlem” kelimesinin anlamını düşündü. Keşke zihninde devamlı başa saran filmin de bir kapatma düğmesi olsaydı. Ama yoktu.

Geçer zannedip geçmeyen, bekledikçe üreyen bu yasin bir miadı olmalıydı. Geçmiş bir hatıra tarafından kanca gibi yakalanıp kurtulmadan daha ne kadar yaşayabilirdi bu korku filminin içinde? Hayatı daha ne kadar askıda kalacaktı?

Ertesi sabah, uykusuzluğunu ve on metre geriden okunan müzmin kederini yanına alıp gittiği terapistin bekleme odasında neyi nasıl anlatacağını kararlaştırmadan içeri davet edildi.

Dik bir uçurumdan hayallerinin tepe taklak düştüğü, bölük pörçük oldukları, dağıldıkları, parçalandıkları, takılıp kaldıkları o gün tarif edemedikleri şeyin bilimdeki karşılığını da orada öğrendi:

di
so
si
as
yon.

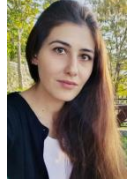
Terapist,

-Hoş geldiniz. Size ne konuda yardımcı olabilirim?

Hocam, dedi yutkunarak, ben “kanyon” duyamıyorum. Duyarsam hayatım “ümitsiz” bir anda takılı kalıyor...

SAĞIR ZAMANLAR

Pınar ALKIŞ

İnsan duyulmayı istedi. Söylenecek sözler vardı ama hece yoktu. Kendisine en çok benzeyen taşı aldı ve bir diğerinin üzerine yerleştirdi. Toprağa karıştığına da bir zamanlar o taş gibi yeryüzünde yer aldığına bilinmesini istedi. Bu, eşyanın insana hükmettiği zamandan asırlar önceydi.

O, özüyle birleşti ve sustu. Söylenen sözlerin ağırlığını üst üste konulan taşlar taşıdı yıllarca. Zaman geçti ve sonra gelecek olanlar geldi. Taşlara bakıp onu duydular. Bakmak yetti duymalarına. Söze, kulağa ihtiyaçları yoktu. Çünkü duymak isteyenler vardı o zamanlar ve kelimesiz duyuldu, duyulmak isteyen insanlar. Gözleriyle, burunlarıyla, elleriyle anladılar taşların anlamını.

Hecesiz zamanlar geride kaldığında kelimelerle ifade edildi düşünceler. Anlattı insan. İnsan anlattıkça kelimeler çoğaldı, kelimeler çoğaldıkça da düşünceler. Kaçı söylediye bir o kadarı da dinledi. Ne kadar söz varsa o kadar duyan vardı artık. Düşünceler hala değerliydi, her sözün duyanı, her düşüncenin anlayanı vardı çünkü.

Geçti zaman. Duyanlar taşları da alıp karıştırdılar toprağa. Eşyanın insanı esir aldığı zamanlar geldi. Herkesin bir düşüncesi vardı artık. Bütün duyanlar duyulmak istedi. 'Bence'ler çoğaldı, 'Sence'ler azaldı. Başkasının deyişleri önemini yitirmeye başladı. Belki aynı pencereden bakıldı, aynı perdeler aralandı ama dinlemek anlamını yitirdiği için bunu anlamaları mümkün olmadı. Oysa duysalar söze gerek kalmayacaktı belki.

İnsan kulağını, gözünü var bildi ancak duymayı, bakmayı unuttu. Yavaş yavaş yalnızlaştı. Yalnızlık, insanı kısıtlayan kelimesinin değerli olduğuna inandırdı, bu inanç ise onu daha bencil kıldı. Ve insan, kendi sesini duyulmaya değer tek ses sandı. Dinleseydi, paylaşılmayan düşüncenin kıymetsiz olduğunu anlardı belki.

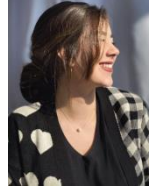
Düşüncelerin sesleri çoğaldıkça çoğaldı, sessizlik azaldı. Duyulmak için biraz susmak yeterdi aslında ama insan bağırılmayı tercih etti. Bağırınlar arttı. Duyanlar azaldı. Düşünceler sadece ses oldu, sesler ise gürültü. Bu durum çekilmez bir hal almaya başladığında, tek çözümlü 'susmak değil duymamak' sandı insan. Kulaklar kapatıldı. Duyular ve duyanlar yok oldu. Susabilseydi, duyabildiğini anlardı belki.

İnsan duyularını yitirdikçe duygularını da kaybetti ve sağırlaştı ruhu. Duyuların eksikliğini hissetmemesi garipti oysa ama insan, kendini hep tam sandı. Duyulmaktan başka çaresi olmayanlar vardı. Kulaklar öylesine kapatıldı ki onlar bile duyulmadı. Kendi dışındakilere sağırdı herkes. Öyle ki duyulmadı kadının çığlığı, çocuğun soğuktan ağlaması, babanın feryadı, yaşlının güçsüzlüğü, hastanın çaresizliği... Duyulmadı, duyulamadı hiçbiri. Duymayınca insan, yok sandı tüm bunları. Susturmasaydı insanlığını bencilliğiyle, böylesi sağır eden sessizlikle susamazdı belki.

Ve zamanın sağırına gelindi şimdi, guguklu saatlerin duyan zamanlara ait olması da hep bu yüzden.

SONSUZ KAYNAK SEVGİ

Selin Meriç ÜNAL

Sevgi... Her mevsimin baharıdır. Sayısız, sonsuz ve benzeri olmayan en güzel histir. İnsan sevmeye ve sevilmeye önce kendinden başlamalıdır. Yeni bir güne başlarken aynaya bakıp gülümsersek eğer içimizdeki sevginin yüzümüze yansıdığını görürüz. Sevmek bir aynadır, sevdiklerimiz bizim aynamızdır. İçindeki sevgiyi dışına yansıtabilen insanlara ne mutlu.

Sevgi, severken özgür bırakabilmektir. Önce kendini, sonra karşındakini. Ama yaşamı özgür bırakabilirsen eğer, ona olan sevgin, bağlılığın ve hayranlığın artar; ona kavuşabilmek için daha çok seversin. Sevgiyi öldüren sahipliktir. Sahiplik değil midir, özgürlüğün baş düşmanı. Özgür uçtukça daha bir zevk alırsın yüzüne çarpan rüzgârdan. Daha çok hissetmek gibi..

Bazen de teslimiyettir sevgi. Sormazsın neden diye? İnsan defalarca sevse de her seferinde acaba mı der. Her defasında farklıdır sevgi. Çünkü farklıdır ten, farklıdır saçlar, farklıdır gözler. Sadece aynı insanı sevebilirsin, aynı şekilde. Birini sevmeyi nerede bıraktığınızı iyi düşünün. Derlenip toparlanıp yola devam edin oradan. Çok da oyalanmadan kırığı çıkığı yolda tamir ederek. Bir yerde fikir, hayal ve söz bitmişse toparlanıp gitmeyi en iyi becerenlerin, ufka kadar yolu bahtı açıktır. Yolu açık olanlardan olun. Zannettiğinizden daha güçlüsünüz.

Sevgi, onu aramazken aniden çıka-

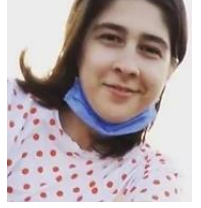
gelir bir yerlerden. Hatta bazen hiç istemediğin ya da beklemediğin bir anda. Sen istemezsin ama o çıkmak, haykırmak ister. Sevginin bileşenleri birlikte olabilmek, hareket edebilmek, yaşayabilmek ve en önemlisi tahammül edebilmektir. Tahammüle şekil veremeyince kırar, bükür ve acıdan inletir kalbi. Aynı sevgi bazen de sessiz bir veda gibi süzülerek de aramızdan çekilebilir. Tükenecekse de sabırla tükenmeli sevgi. Gün gelip hak etmeyene gani gani sunduğunuz o güzel duyguyu hak edenden almaya çalıştığınızda biraz bekleyin. Sabrettiğin her saniye seni bugünkü sen yapmak için titizlikle çalışır. Sabır yorsa da selameti kahkahadır bu dünyada.

Bir gün doğru sevmeyi öğrenirsek eğer bu dağları aşacağız, aklımıza da kalbimize de inanamayacağız. Kendimizle en baştan tanışacağız. Kalbinizin var gücüyle sevin, umutlarınızı yarınlarınızı ona emanet edin. Sevmek sonsuz bir yolculuk, yol arkadaşını bulanlar ne şanslı...

Nermi Uygur'un dediği gibi **"Tam sevginin ne olduğunu, ne olmadığını öğrenir gibi oluyor-sun, bir de ne göresin, sevecek zamanın kalmamış artık!"** Daha

güzel bir dünya istiyorsak sevelim. Sınırı yok çünkü sevginin. Ne geçmişte kaybolur ne de gelecekte değerini bulur. Sadece şu andır sevgi. Sevgi bir ışık gibi sizi aydınlatır. Her anınız sevgiyle ve ışıkla dolsun.

Sevgi, severken özgür bırakabilmektir. Önce kendini, sonra karşındakini. Ama yaşamı özgür bırakabilirsen eğer, ona olan sevgin, bağlılığın ve hayranlığın artar; ona kavuşabilmek için daha çok seversin. Sevgiyi öldüren sahipliktir. Sahiplik değil midir, özgürlüğün baş düşmanı. Özgür uçtukça daha bir zevk alırsın yüzüne çarpan rüzgârdan.

Kübra ERBAYRAKÇI

Burun deliklerinden sızan kan, sinirlerine hakim olamadığının göstergesiydi. Kardeşinden intikam almanın ve onu bir güzel pataklamanın hayali içerisinde yaşayalı uzun zaman oluyordu. Kardeşinden hiç haz etmiyordu, çünkü hep bir haksızlık içerisinde yaşadığını düşünüyordu. Kardeşinin de aynı düşüncelere sahip olduğunu bal gibi biliyordu ama bir çözüm bulamadığından böyle her gün kendi kendine, söylene söylene intikam hayallerinin peşinden koşmayı yeğliyordu. Bugün kafası güzelken, şöyle bir gezinmeye çıkmış ve yine kardeşinin sert tavrı hatırına gelivermişti. Ne yapacağını bilemez vaziyette, önce annesini, sonra rahmetli babasını düşledi.

- «Üç kardeş olmanın neresi iyi ki» dedi.

Üç kardeşi ve birde kardeşinden ziyade ablası vardı. Ablası kendi halinde, kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan, yeri geldiğinde fena, yeri geldiğinde melek kılığına giren birisiydi. Onun ablasıyla bir sorunu yoktu, onun bir tek kardeşi ile sorunu vardı çünkü kardeşi ile benzer özellikler taşıyordu. Kafasından kötü düşünceleri çıkarıp, bir bankın üzerine oturdu. Karşının manzarasını izlemeyeli uzun zaman olmuştu ve şimdi de bu özlemi bir anda gidermeye çalışıyordu. Karşının manzarası, oturduğu yerin manzarasına göre, çift kat bir güzelliğe sahipti ve o her zamanki gibi bu manzarayı bile kıskanır bir hale gelmişti. Kıskançtı ve haddinden fazla dünyaya kafayı takmış vaziyetteydi. Dünyada olup biten haberleri dinlemekten nefret ediyor, dünyanın düzeninden hoşlanmıyordu. Tek hoşlandığı bir şey vardı o da, sımsıkı sarıldığı aşkın özlemini çektiği mavi ve yeşil gözlerin grisinde buluşan bir çift gözdü.

Sanki bütün dünya ona karşı gibiydi. Bundan bile kardeşini sorumlu tutuyordu. Kardeşi onun engeli, kardeşi; aşkını yaşatmayan tek

zalim insanmış gibi geliyordu ona. Ferhat gözlerini kapattı ve bir daha düşünmeme yemini verdi kendine. Düşünmek onu boğan eylemdi, düşünmek kardeşini hatırlatan nefret edilecek bir duyguydu. Düşünmeyi keserek, kalktı oturduğu yerden ve eve doğru yol aldı. Eve gelince yine kardeşinin o merhametsiz suratıyla karşı karşıya geldi. Hiç konuşmadan odasına geçiverdi ve nefes almayı bile unuttur bir halde, başladı yine söylenmeye... Onu üzen kardeşi ile aynı evde yaşamaktı, onca yaşanmışlıkların ardında kardeşi ile hala neden bir arada yaşadığı sorusunun cevabını veremiyordu. Bu gidişle de hiçbir zaman bu sorunun cevabını yanıtlayamayacaktı. Her şeyi boş vermiş bir şekilde yatağına uzandı ve gözlerini kapattığı gibi daldı yine derin düşlere..

«Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içerisinde, o gri gözlere sahip olan bir kızın hikayesinden ziyade Ferhat'ın, kendinden yaşça büyük olan İrem'in bir hikayesi varmış. Kardeşi ile aynı kıza aşık olan saçmalık ötesi bir hikayenin ardında, kan dökülecek kadar, sinir olunacak kadar, bir yaşanmışlığın simgesi varmış»

Ferhat gözlerini açtı ve daldığı derin düşlerden kan ter içinde uyandı. Yine aynı düş, yine aynı saçmalık, yine aynı kavga. Su içmek için mutfığa uğradığında kardeşine; o açgözlü gibi saldırdığı yemeklerin bitmiş olduğunu fark etmesi ile bağırması bir anda gerçekleşti. Artık dayanacak gücü kalmamıştı ve bu sancı ile yaşamının büyüklüğünde kaybolmaktan sıkılmıştı. Çalışmıyor olması onu bu hale sokuyordu zaten, çalışmış olsaydı en azından kardeşini görmeme gibi bir lükse sahip olacaktı. Hemen üzerine giydiği ince kazakla çıktı dışarıya ve nefes aldı. Burnundan yine kan geldiğini fark eden Ferhat, soluksuz kendini hastanede buldu. Hastanede kontrollerini gerçekleştirmek üzere başına gelen

Hemşirenin, İrem olduğunu görünce, gözlerine inanamadı.

- «İrem, İrem....»

Sesini çıkarmadan içinden karşısında duran hemşirenin ismini zikretti. İrem de şaşkın bir duygu içerisindeydi, bir yandan da ne söyleyeceğini bilemediğinden donup kaldı öyle. İrem, Ferhat'ı çok önceleri, çok sevmişti ama bütün işleri kardeşi olacak Umut bozmuştu. Ferhat İrem'in gözlerine bakarak, elini sımsıkı tuttu ve hiçbir şey söylemeden hasta yattığı yataktan, paramparça bir halde kalktı ve evin yolunu tuttu. Umut, Ferhat'a inat davranmaya devam etmekte ısrarcı bir karaktere sahip olduğundan, fenalığından ödün vermeyeceğine kendi kendine söz vermişti. Bu yüzden ne zaman Ferhat ile yüz yüze gelse, onun aşkını elinden alan abisine karşı hep kötü davranmaya devam edecekti. Aşk önemliydi. Aşk için insan abisini ve kardeşini kolay satabilme yetisine sahip olmalıydı. Aşk ve mutluluk ikisi bir arada durunca birbirlerine yakışmıyorlardı ama zaten ağabey ve kardeş isimleri de birbirine yakışmayan harfler olduklarını açıkça belli edebilmekteydi. Ferhat, hastaneden ayrıldığı için kendisine kızıyor, İrem'e, «*hala seni seviyorum*» diyememesine yakınıyordu.

«*Taksi*» dediği anda, arkasından birisinin koştuğunu fark eden Ferhat, arkasına döndüğünde İrem'in o güzel gözlerine tekrar kavuşmuş olmanın mutluluğu üzerine gülümsedi. İrem sadece geçmişte yaşananları unutmak istiyordu ve yeni bir hayatın başlangıcı olabileceğine inancı vardı. Ferhat'ında inancı kuvvetliydi ama kardeşi Umuduna da bir taraftan ihanet etmek istemiyordu. Ne de olsa, o da bir kardeşti. İrem, Ferhat ile görüşmesini tamamladıktan sonra, hastaneye geri döndü, Ferhat'ta, İrem'den uzağa doğru bir yol aldı. İrem hastaneye döndüğünde, Ferhat'ın test sonuçları yeni çıkmıştı ve bir göz ucuyla bakma amacıyla, kâğıtları elini aldığı gibi kötü gerçekle yüzleşmek, onun üzülmesine neden olmuştu. Bir zamanlar aşkı dediği

adam, daha henüz yeni tanışmışken, ölümüne az kalmış bir zaman dilimine denk gelmişti.

«Ne şans değil mi ama?»

Bunca sene evlenmemiş, hemşire olarak ömrünü acil servislerde çürütmüştü. Bir çocuk hayali bile olmamıştı ve şimdi o çok önceleri sevdiği, âşık olduğu adam yıllar sonra karşısına çıkıyordu ve birden o gerçek, her şeyin mahvolmasını sağlayan gerçek olmayı başarabiliyordu. İrem, sessizce dinlenme odasında ağladı ve Umuda bir kez daha küfür etti. Ferhat ise her şeyden habersiz, evin yolunda yine burnundan akan kanın damlacıklarında, yol ortasında cebelleşme çabası içerisindeydi. İrem'i görmek onu mutlu etmişti ama kalbinde ve ruhunda hissettiği bu boşluk, sanki onu uzaklara çağırıyordu. O uzakları seviyordu ve o uzaklarda yaşamak onun hayali gibi bir şeydi. Birden kendini yerde buldu, anlamadığı baş dönmesi onu yere çekme kuvveti gösterdi. Umut rastlantı sonucu, abisini öyle berbat bir durumda, yerde baygın yatarken bulduğunda, abisinin yanına gitmek yerine, onu ayağa kaldırmak yerine, hiç o tarafa bakmadan yoluna devam etti.

Böyle vicdansız, adamın tekiydi. İrem bu yüzden sevmemişti Umudu. İrem için tek aşk Ferhat'tı. Umut kıskanç ve abisinin İrem'le olan aşkı onu delirten ve zıvanadan çıkartan tek gerçekti ve bu yüzden abisinden nefret ediyordu. Bu yüzden yerde yatan abisinin yanına gitmek yerine, yanından geçmeyi tercih ediyordu. Çevredeki insanların yardımı ile hastaneye kaldırılan Ferhat, yine İrem'le buluşmasını gerçekleştirdi. İrem'in Ferhat için son gözyaşları o hastanede, Ferhat'ın İrem için akan son gözyaşları ise, nefesini verirken oldu. Ferhat ve İrem aşkının önünde tek engel kardeş değil, tek engel ölüm vardı artık. İrem hayatına kaldığı yerden devam etmek zorunda olacaktı. Umut ise; Kendi kendiyi gurur duyarak, neşeli hayatına abisiz kaldığı yerden, mutlu ve aşk dolu hikâyelere merhaba demek için daha nice günlere adım atacaktı.

HAK BENİM

Sil ömrümü zabıtlarda nem varsa;
Varlığımı yokluğunla yak benim!
Yüreğimden bir intizar çıkarsa;
Şu urganı boyunuma tak benim!

Baharımın tüm rengini soldursan,
Serabımda açan gülü yoldursan,
Gök kubbeyi kara bulut doldursan,
Gözlerimin gördüğü hep ak benim!

Gayrı çalınacak kapı mı kalmış?
Bu sürgün gaybımı meçhule salmış.
Sanki yer savrulup tavan alçalmış.
Aşkın ile helak olmam hak benim!

Bilmez, Musa gibi denizi yarsan;
İsa olup aşkın göğüne varsan,
Mahşer-i Kübra'da adın duyarsan;
Bir kez olsun geriye dön bak benim!

Enes CAHAN / 22.11.2021

HAR

Bu kaldırım,
Bu şehir,
Bu meydan,
Bu endamlı minare,
Benim yalnızlığımı ezberledi..
İşledi aklına nakış nakış,
Ben iflah olur muyum..

Söndürdüğün har, candı..
Bak en sonunda,
Harcandı..

Kurtuluş ÇELEBİ

GÖNÜLE PERDE İNMESİN

Gözde körlük ne ki, dedi
Perde gönüle inmesin.

Siyah beyaz gördüğüm günler için
Begonvillerden özür dileyeceğim.
Mademki gün dönümlü, dünya ölümlü
Yarım bıraktığım şiirleri yazmak için geriye döneceğim.

Kuş kadar hafif,
Yeni doğmuş bir bebek gibi uyukulu.

Gün batımlarında alev alan güneş!
Göz körlüğüyle atladığım tüm renkler!
Saçlarımı okşayan ışık seli!
Mavisine haksızlık ettiğim gök kubbe!
Yıldızlı bir gecede size şarkılar söyleyeceğim.

Ve gönlümün ışığı,
Göz perdemi aralayan güneş!
Seni yazmadan ölmeyeceğim.

Ayşe POLAT
15 Eylül 2019

A•KALEMLER

Sahibi : S.TUNÇBİLEK

G. Yayın Yönetmeni: Selim TUNÇBİLEK

Y. İşleri Müdürü: Mehmet TUNÇBİLEK

Tel: 0507 887 17 91

Kamu kaynaklarından abone kaydetmez.

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No:4/B-C Melikgazi - Kayseri

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi (Şiir Vakti Ekidir)

ISSN : 2147- 2203

Yıllık Katkı : 120 TL.

Baskı : Geçit Ofset

Satış : www.epazardanal.com

E-posta : akalemlerdersisi@gmail.com

